

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre . . . . . 2 frt.
Fél évre . . . . . 1 „
Községeknek . . . . . 62 kr.
Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házában.
Vilmos sörcearnokaszomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit aorért 8 kr;
többszörinél 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beíratásért külön 30 kr.
"Nyiltér"-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. Lajos, Budapeston: Goldberger A. V., Altalános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstern és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelk, Schaleck H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Debreczenről.

Debreczen, nov. 10.

A ki évekig távol volt Debreczentől visszajöve széttekint, kellemesen tapasztalja, hogy a város nagy mértékben fejlődik, bár haladása nem oly nagyon feltűnő, ha összehasonlítjuk a többi nagy városokkal.

Mert a vidéki nagyobb városok nehéz áldozatok árán is fejlődni akarnak és hatalmas építkezésekkel kívánják ezt beigazolni.

Hát ha veszszük, Debreczent is lehet már a „paloták városá"-nak nevezni, a mennyiben a főutunkon nagyon szép házak emelkednek, a melyek bármely előkelő fővárosban is számot tehenének.

De ha eltekintünk attól, hogy mily hiányok vannak még nem csak a mellékutcákon, de másutt is főképp a köztisztaság dolgában, hát bizony akkor nem valami nagy jogunk van a dicsékedésre.

Sokszor elmondtuk már mi ezeket s nem egyszer fejeztük ki igazolt megbotránkozásunkat ama sajnálatos tény fölött, hogy mily hátra vagyunk köztisztaság dolgában, pedig szomorú tényekkel büntetett bennünket a sokféle járvány, mely most is szedi áldozatait.

Még a főtér udvarain is botrányos piszok van s nincs neki, a ki ezeket meglátná és szigorúan büntetné.

A háziuraság nem csak jogokkal, de életbevágó kötelességekkel is jár s a ki a lakóktól pontosan követeli a házbért, az adja meg lakóinak miud azt, a mi azoknak közegészség tekintetében feltétlenül szükséges.

A szemét szállítás botrányosságát ezutal nem is említjük.

Nagyon kellemesen lepott meg bennünket a t. tanács ama határozata, hogy a már csinosan kiaszfaltirozott gr. Dégenfeld-téren csak

szép és egy alaku vassátrakban engedi meg a bornyuhus és egyebek árulását.

Helyes, hisz nem Debreczenhez való az, a hogy az még most is van!

Tessék csak megnézni a főuton levő piszkos, rongyos, düledező gyümölcsös sátrakat, a melyek éppen a járdák tövében vannak. Valóságosan kaczagató ellentétet nyujtanak a paloták mellett.

A pércsi sor is valóságos ronda szemétfészek a főtéren ugy déli 12 órakor. Ekkor már a tisztelt kofa sereg elszéled s nagy buzgalommal takarítják. Uram! Teremtő! Micsoda por, micsoda szag! És ez tart ugy délután 2 óráig, a mikor a zöldség, gyümölcshulladékokat, tollat a jó ég tudja még miket szekerekre rakják! Ekkor jár a legtöbb ember és gyermek ezen a tájon. Nem gondol velők senki.

Tudjuk, hogy a jó isten se egy nap teremtette a világot, hát mindent egyszerre tenni nem lehet. Jó. De a mi legszükségesebb, azt csinálni kell, mert akkor senki sem dicséri Debreczent, sőt oly rossz hirbe keverik, hogy senkinek se lesz kedve ide költözni.

N-o.

A vasárnapi munkaszünet a kereskedelemben.

Debreczen, november 8.

Korunk haladást követel minden téren és minden tekintetben. Szellemileg hatványozott mértékben kell a kereskedőnek, kereskedelmi alkalmazottnak, segédeknek és tanoncoknak, valamint a kisiparosok és magánhivatalnokoknak igyekezniök, hogy az általános műveltségnek és állásuknak megfelelő ismereteket megszerezzenek. E nélkül a kereskedői kar nem nyerheti el s nem tarthatja meg azt a helyet, a mely a társadalomban megilleti, e nélkül nem lehet az államnak értelmeleg erős, a közérdeknek is céltudatosan szolgáló kereskedelme.

A test, szellem és vallás érdeke követeli a szabadság határának nagyobbitását. Meg kell szorítani kissé a munkaidőt. Most midőn minél több nyelvismeretet, írásbeli gyakorlatosságot, szakképzettséget követelnek — mikor szerezne meg ezt a szegény elgyötrött kereskedő, a magánhivatalnok, a kereskedelmi alkalmazott? Erre idő kell és itt minden óra nyereség. A kereskedelem a közönségért van, de viszont a közönség se lehet meg a kereskedelem nélkül. De miután mindennek van határa, az egyik félnek pusztán kényelme nem lehet ok a másiknak sujtására. Minden háziasszony gondoskodhatik egész héten a szükséges élelmi és egyéb fogyasztási cikkek megvételéről, annak tehát legtöbb esetben csak kényelme és gondatlansága okozza, ha még vasárnap is boltra szorul. Maradna még figyelemre méltó a közönség azon része, mely heti keresménye gyümölcsöt csak szombatn este kapja meg és a városoknál a közeli vidék lakossága.

Revesen lehetnek olyanok, kik a szombat esti 6 vagy 7 órakor záródó munka s azt követő nap-szám kifizetése után esti 8 óráig meg ne vehetnék azt, a mi nekik szükséges, különösen, ha keresztül vitetnek azon beadott javaslat, hogy ezental ne szombatn, hanem csütörtökön este eszközöltetnének az általános bérfizetsékek.

A mi a vidéket illeti, onnan meg csak nem igen jár be — éppen vasárnap vásárlásra — a ki egy órára, vagy messzebb lakik, mert vagy nagyobb a szükséglete, akkor vagyonosabb és így bármikor beszerezheti azt, a mire szüksége van, vagy pedig szegényebb, akkor meg korán elindulva 8-9-ig a kereskedésbe beérhet, tekintve még, hogy a legtöbb vidéki ember a hetenkint kétszer is előforduló heti vásáron kielégitheti szükségleteit. Nagy kérdés ezek után, miéle jogos érdek követelheti a kereskedésnek vasárnap délelőtt 10 órán tul, hétköznap este 8 órán tul nyitvatartását és sok ezer ember szabadságának megrövidítését? Az iparosoknak megadták a vasárnapi egész szünetet, pedig ott is sok megrendelés eszközölhető vasárnap. Ha az iparosoknak helyzete méltánylásban részesült — a mi igen helyesen és indokoltan történt — ugy nincs ok a kereskedelemnek vasárnap legalább délelőtt 10 órától szabadságot nem engedni. Tudjuk, hogy a főnökök szívesen megtennék azt, csakhogy az elfa-

jult versenytől való félelmökben — károsodástól tartva — önelhatározás utján nem tehetik, ha ez egyuttal nem volna mindenkit kötelező.

A társadalmi kulturhaladást és az egész szociális közéletet igen közelről érintő egyik jelentékeny reformként merül fel a vasárnapi munkaszünet kérdése. Baross Gábor a volt kereskedelemügyi miniszterünk vetette meg alapját egy minden tekintetben elsőragu közművelődési és erkölcsi intézménynek, a vasárnapi munkaszünetről alkotott (1891. XIII. t.-cz.) törvénye által. Azóta évek mul-tak s az oly dicsőn és eredményteljesen megkezdett mű befejezése még mindig nem eszközöltetett A Baross-féle törvény kibővítése szükséges és nagy horderejű, mert a szünet okvetlenül kiterjesztendő a jelenleginél fokozottabb mérvben, kereskedők, kereskedelmi alkalmazottak, kisiparosokra stb. is, kik épp oly számottevő harcsozok a kulturfejlesztés és a közgazdasági felvirágzás terén, mint a nagyiparosok s az ipari munkások.

Vajha már a magyar kereskedőkhöz is be-köszöntene a vasárnap, mint a nyugalom napja, hozván neki mindazt a boldogságot, a mi a kalmár-aránynál felette drágább, testi pihenést, lelki üdülést, erkölcsi épülést.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

Csakugyan szépen viseli magát a „nyájas“ ősz. Csupa gyönyörűség nem csak élvezni, de — írni is róla.

Hej, nagyon sok ember és család nem bánna, ha karácsonykor se olvashatná a — nekrológját.

Oda künt a nagyvilágban egyre-kettőre tör-ténnek a nevezetes események.

De persze csak az angol-búr háboru uralja a helyzetet.

Hogy aztán hogy áll a dolog, azt csak a jó Isten, meg az ottani hirgyártók tudják.

Sajátságos, hogy a hirekből alig lehet kiigaz-zodni, hogy ki is hát eddig a győztes.

TÁRCZA.

Hogyha olykor...

— Vers a falunkból. —

*Hogyha olykor kedvem támad,
S elhuzatom a nótámat:
Oly nagy bűm az, olyan vétek,
Vele ugyan kinek vétek?!*

*Mit is tehetek én róla,
Hogy szívemben van a nóta...
— Hogyha olykor ki-kirád:
Emyhül a bú, fogy a bánat!*

*De meg az a szegény cigány!
— Keresete ugy is silány —
Ha nem akad egy-egy napja —
Hogy él meg az istenadta?!*

Baka Elek.

VASUTON.*

Irta: Mocsáry Miklós.

Első osztály.

Egyidőben anyagot gyűjtöttem egyik nagyobb művemhez és így elhatároztam, hogy valamint Zola a gyorsvonat kazánján tett tanulmányutát, én azon csekély változtatással, hogy a vasuti osztályokat járom végig, Budapestről leutazom a vidékre és egy egész napot töltök vonaton.

Igen alkalmas hely ez az írónak megügyelések szerzésére s nekem azon művem anyagához és feldolgozásához egy hosszabb utra különös szükségem is volt.

A keleti pályaudvaron első osztályra váltottam jegyet és elhatároztam, hogy tanulmányaimat itt kezdem meg. Szerencsétlenségre (esteli vonat volt) az első osztályu kocsi üres volt és csak

* Mutatvány a szerző: „Vasuton“ című; most megjelent elbeszélő kötetéből. Ara: 1 korona.

az egyikben láttam két alakot üldögelni. Ide szállottam be.

Csomagom nem volt s így az elhelyezkedés könnyen ment. Üdvözöltem a bentlevőket és mire a vonat a rendező pályaudvaron áthaladva Rákossig ért, javában folyt a beszélgetés.

Meg kell állnom és pár szóval jellemeznem alakjaimat.

Ketten voltak. Egy férfi és egy nő. — Mindjárt első pillanatra is fel lehetett ismereni, hogy házasfelek. Látszott ez a férfi gyöngéd tekintetén és a nő odaadó ápolásán, miben férjét a már öreg urat részesítette. — Igen, e házaspár szokatlan ellentétet nyujtott. A férfi a 60-asban járhatott s mint nekem látszott, erős takarékba burkolt lábát podagra kizozhatta, mert a mint a vonat átment a váltókon, minden zökkenésre felsziszszent Különben igazi patriarcha arca volt s szeméből bonónia meg jószág sugárzott ki. Gondosan, szeretettel nézte végig mindég nejét.

A nő fiatal, alig 22 éves lehetett. Micsoda végzet csatolhatta e roncs mellé ezen fiatal, szép hölgyet — ki tudná megmondani? — Én figyelemmel vizsgáltam a nőt (feladatomban hiven) s ugy tet-szett nekem, hogy minden látszólagos szerénysége s egyszerű volta mellett erősen dolgozott benne az életkedv, mert párszor, hogy tekintetünk találko-zott, a villámok egész ereje repült felém, ugy hogy utóljára én voltam kénytelen lesütni a szemem.

A magukkal vitt podgyáson (csupa előkelő b ő r-darabok) hétágu korona ragyogott; az előkelő származás kinyomata a páron, ugy mozdulataikban, mint beszedükön megnyilatkozott.

Mikor bemutatkoztunk, utitársam, mint * báró (ki az országos kaszinóunk is kedvelt tagja) bontakozott ki.

Én magam, mint az Otthon tagját és hirlapíró-t mutattam be.

— Ön író? fordult felém a nő. — Én az író-kat nagyon szeretem.

A férfi is helyét találta a közbeszólásnak:

— Oh az én kedves nőm minden jourjára hi-vatalosak az írók. Én is szívesen látom őket.

— Nálunk Jókai is volt már. Jókai az én leg-kedveltebb íróm.

— Én is olvastattam régebben, de most, hogy látásom meggyöngült, nóm olvas fel nekem, — szólt a báró — de én inkább szeretném a komoly írókat.

— Persze, de azután el is alszol mellette...

és egyuttal el is pirult a nő, mintha valami nem illőt mondott volna.

A vonat egy kis állomáshoz, ha jól emlékszem Rákoss-Keresztúrhoz ért és én, a mint kinezttem, láttam, hogy egy elegáns fiatalember száll fel a vonatra. A nő követte tekintetem irányát s a fiatal embert látva, összereszt, legalább nekem ugy tetszett, — mint mikor egy nem várt ösmerőst hirtelen viszontlátunk.

A vonat lassan elindult s mi társalgásunkat folytattuk.

— Hova utazik, ha szabad kérdenem méltó-ságod?

— P. faluba, hol férjemnek orvosi rendeletre a nyarat töltenie kell.

— Szegény nőmnek itt egyedül kelle velem nyaralnia — szólt mosolygva a báró.

— De azért biztos vagyok, — szóltam közbe — hogy méltóságodat ismerősei a faluban is fel-keresik.

— Meglehet, bár én sok mulatságot nekik nem ígérhetek — válaszolt a báró.

A báróval politikai polémiákba bocsátkoztam s erősen igyekeztünk meghódítani egymást, (ő kom-mánypárti, én erős függetlenségi) a nő pedig az „Egyetemes Regénytár“ egyik piros kötetébe mélyedett, ha jól látam Rider Haggard regénye „Ó“-je volt. De ezt a mulatságot megunhatta, mivel felkelt és kiment a folyosóra.

A báró hirtelen megszakitotta a beszéd fo-lyamát.

— Ön nem is tudja, mily kincset bírok én Margitban.

Ráhagytam s biztosítottam a bárót, hogy neje elsőragu angyal.

— Én nagyon nyomorult ember vagyok, se járn nem tudok, se enni. Étetni kell engem. Roncs vagyok s régen meguntam volna az életemet is s eldobom, mint a kifacsart citromhéjakat, ha a sors nem adja nekem e nót.

Élfáradt a hosszas beszédben s valami erő-sítő italt vett magához.

— Ó etet, tol a kocsin, felolvas nekem s pó-tolja a szememvilágát, árasztja rám jótévő hatal-mát és én egy nap szászor is hálát adok magamban, hogy ényémnek mondhatom.

Rám nézett, hogy mit szólok rá.

— Az igaz, hogy a méltóságos bárónő ritka jó asszony lehet.

— Bizony az, én állithatom. Betegpólo és hú feleség egy személyben. Valóságos angyali lélek. Sőt mi több, szeret is engem.

Mosolygott, de nem észrevehetően.

— Igen és ez a legcsodálatosabb. Ez a vidor, életerős 22 éves leány hozzálánczolta magát egy 60 éves agghoz, hozzám. Nem haszonlesésből tette. de szerelemből.

— Ez ritka nő! — szóltam kissé bizonytalan hangon közbe.

— Ezt állítja mindnki, ki csak vele megismer-kedett. Nem mondom, hogy érzéki szerelem köti őt hozzám, mert ez, tekintve korunk különbözőségét, alig is hihető, hanem a legideálisabb platói sze-relem. Ez onnan is látható, hogy Vikár Béla gróft kikosarazta.

— Volt a bárónőnek sok kérője?

— Épp ez a csodálatos! Szegény nevelőnő volt X hercegnél, azaz inkább felolvasónő, ki az estélyeken (ezen helyzetnél fogva) gyakran volt látható. Egy estélyen ismerkedtem meg vele és mindjárt elveszitettem szívemet.

— Éu azt hiszem nem csak a báró ur?

— Ugy van! — Vikár Béla gróf is s a társa-ság sok előkelő tagja. Csakhogy én a hercegtől meg is kértem kezét. — Másnap tudtam meg, hogy Vikár Béla is megkérte kezét és akkor, tekiutve, hogy a gróf társaságunk legelőkelőbb és kedvelt tagja volt, néminemű félelmet is éreztem.

Pár gyomorcséppert vett be, mintha még most is félne.

— Annál nagyobb volt meglepetésem, mikor Margit az én ajánlatomat fogadta el. Ebből is lát-szik, hogy szeret engem.

Óvatosan kilopódtam a folyosóra, de a báró-nót már nem láttam odakint. Végig mentem a fo-lyosón és átnéztem a szomszédos másodosztályu kocsii folyosójára, hátha véletlenül ott láthatnám.

Egy percig ugy tetszett nekem, mintha a bárónót az előbb felszállt fiatal emberrel beszél-getni láttam volna, de azt hittem csalódnom kellett, mert mikor a báróhoz visszatértem, már ott talál-tam a bárónót, ujból férjét ápolva s számára ké-nyelmes fekhelyt készítve.

A vonat ezalatt Hatvanhoz ért és én elbu-cszuva utitársaimtól, a szokásos 10 percnyi vára-kozás után egy másodosztályu kocsciba szállottam be, hogy tanulmányaimat ott folytassam...

(Vége következik.)

A Dreyfuss-per alatt úgy megtanulták a homályos táviratok gyártását, hogy ma már a hírek nem világosságot csinálnak, de — sűrű sötétséget. Abban aztán egész fájlul lehet — botorkálni.

Nem hiába, hogy most van a — „vadkacsa” idény.

De szállnak is erősen a lapok hirrovataiban. Hogy Stefánia még is magyar grófné lesz s még se lesz.

Hogy a trónörökös egy grófnéval már meg is esküdt és hogy — egy szó se igaz belőle.

Tessék elhinni, hogy ez igen mulatságos. Pedig az olvasók nem is olyan nagy bírkák, mint a minőknek a hírgyártók gondolják.

A hazai nagy események közt nem utolsó helyen áll a mocsai emberkínzás.

Csak felakasztották a guzsbakötött s gyanuba vett, de ártatlan embert, a kinek talpát borseszszel égették s körme alá késsel szurkálgattak a — vizsgálók.

Ott áll sok-sok hónap óta, ma is nyomorék az ártatlan áldozat.

De a vádlott urak — tagadnak. Mese a mit rájuk fognak.

A szegény tönkre tett áldozat sebei pedig — mást mondanak.

Ezek az urak aztán igazi — századvégi svihakok!

Egyébiránt miért is az a láрма! Hát mi történt?

Egy gyanuba vett parasztot bénává tettek egész életére.

Ürüljön, hogy kiderült ártatlansága. Mert agyon is kizozhatták volna.

A paraszot pedig fiatal erős legény korában se ér többet — három forintnál.

Paraszot van elég. De szolgabíró sokkal kevesebb.

A miből következik, hogy inkább a paraszot pusztuljon, ha ártatlan is, mint a szolgabíró vagy a csendbíró, — ha kicsit t r é f á s a n (!) vizsgál.

Az orvosok fel akarják a látogatási díjat esetről-esetre 4 koronára emelni.

Most se igen hívhatja őket a nép, hát még ezután.

Az egészbe az a furcsa, hogy az orvos urak nagyon drágítják magukat, de ha egyleti orvosról van szó, 10 krajczárral is megelégszenek egy látogatásért.

Bizzák csak a betegre. Tudja, hogy az mennyit ér az orvos tudománya — meg az ő élete is.

A mai világban már nem szabad hősnek lenni sem.

Ha valakinek véletlenül kedve szottyant volna abba a kis afrikai parázs angol-bur táborba csetepatáznai, hát nem szabad kimenni, mert jó barátságban vagyunk az angolokkal ép úgy, mint a burokkal.

Aztán meg az ördög tudja, hogy hát melyik is fog győzni.

Védni kell hát a — bört!

Régi nótá hangzik új kiadásban.

A németektől jött a hír, a hol tudvalevőleg igen sok a tudós, hogy e hó 7-én, vagy 13-án baj lesz a világban.

Egy üstökös neki megy a földnek és összelapítja.

Ne tessék félni! Elhárítja azt a veszedelmet a világon levő sok — keményfejű ember.

Hanem az meg valóságos örömhír, a mi szintén a németek szócsovént ment a nagyvilágba.

Az, hogy olyan enyhe lesz az idei tél, miszerint még téli kabátja sem lesz most szükség.

Hát bizony nem is lenne bolondság, kivált a szegény népeknek.

Hogy aztán mit mond ehhez a tüzfakerekedő no meg a ruhásboltos, azt megmondhatja a z á l o g h á z.

A hol baráti egyetértésben várják a nem annyira meg, mint a kiváltás óráját a még mindig ott nyaraló — telikabátok.

A debreczeni ipartestület felolvasó ülése.

A debreczeni ipartestület f. hó 19-én vasárnap délelőtt 1/2 11 órákor tartja meg második felolvasó ülést a városház közgyűlési termében. Az ipartestület midőn egyfelől a kebelébe tartozó iparosok anyagi helyzetét viseli lelkén, midőn minden alkalmat megragad, hogy ott, hol erre út és mód kínálkozik, érdekeiket előmozdítsa, másfelől azon is igyekszik, hogy azon fontos társadalmi kérdésekkel, melyek az újabb időkben felszínre kerültek s melyek különösen az iparral és gazdasági viszonyokkal vannak szorosabb kapcsolatban, őket meg-

ismertesse — s e tekintetben — szellemi életére is irányadó legyen, őket téveszméktől megóvja, egy szóval olabasson, hogy Debreczen város iparosai minden tekintetben arra a magaslatra jussanak, melyet egy művelt iparosnak elfoglalni kötelessége volt s kötelessége lesz — ha másként nem, az idők és változó viszonyok kényszerítő hatása folytán is.

Egy napirenden levő, legtöbbször meg nem értett s még többször félreértett társadalmi kérdések tisztázása és megértése válik mindinkább szükségessé. E kérdés: a szocializmus.

E fontos és mélyreható kérdés mibenlétének fejtegetése fogja képezni a felolvasás tárgyát s a felolvasásra Dr. Boldizsár Kálmán kerületi kapitányt, az iparosok jó barátját sikerült az ipartestületnek megnyerni. Dr. Boldizsár Kálmán az, ki e nehéz kérdéssel bőven foglalkozván, a leghivatottabb arra, hogy alaposan tárgyalva, a szocializmusról tiszta képet alkosson.

Mint értesülünk, a szocializmust mint nemzetgazdasági és társadalmi tényezőt fogja tárgyalni felolvasásában s kifog terjeszkedni azon vívmányok ismertetésére is, melyek különösen a nagy nyugati államokban a szocializmusnak köszönik létüket.

A felolvasásra — úgy tudjuk — városunknak az iparosgyűkért érdeklődő notabilitásai is bejelentették megjelenésüket.

Ugy tudjuk, hogy az ipartestület külön kiadásban fogja megjelentetni azon értekezéseket, melyeket az ipartestületi felolvasó üléseken tartanak, olcsó füzetekben fogja terjeszteni az iparosok között.

Valóban érdemes dolgot végez, ha nem engedi a pusztában elhangzó szóvá tenni ama nagy és közérdekű felolvasásokat, hanem ezáltal olyan műveket szolgáltat iparosaink kezébe, melyek millió gyümölcsöt hoznak.

HÍREK.

A polgármester nevéstéle. Simonffy Imre kir. tan. polgármester szombaton tartotta meg nevéstéle, a mely alkalomból a Bika szálloda dísztermében bankettet adott. A bankettre Debreczen előkelőségei voltak hivatalosak, a kik a díszteremben virágoktól díszített patkóalaku asztal körül foglaltak helyet. A lakoma menüje a következő volt: Halak, Bélszín süit mártással, Pulyka és malacz befőtt, Pudding, fagyalt, gesztenye, jardi-nett, fekete kávé, tea. Ötfele bor. Az első felkőszöntőt Simonffy polgármester tartotta, a ki rendkívül melegen üdvözölte vendégeit. Utána Kis Áron az egyház, Komlóssy Arthur a tanács nevében üdvözölte a polgármestert. Majd Nemes Kálmán, Materny Lajos, Balog Ferencz üdvözölték lelkes szavakkal. Nagy hatást tett Melzer ezredes beszéde, a ki magyar nyelven köszöntötte a polgármestert, hangsúlyozta a polgárság és katonaság közötti jó viszonyt. Szártory Dező honvédezered üdvözölte hasonló hatást keltett. Dobóczky Sándor a polgármester érdemeit méltányolta, ugyszint Bernáth Elemér táblai elnök is. A pohárköszöntőknek nem volt végeössza és a díszes társaság Rác Károly zenéje mellett a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Városi közgyűlés. Debreczen város törvényhatósági bizottsága novemberi rendes közgyűlést e hó 30-án délelőtt tartja meg. A közgyűlés tárgyait előkészítő tanácsulést pedig november 22-én tartják meg.

Debreczen a vicinálisokért. Érdekes statisztikai adatok kerültek a kezeink közé. Ezekből megtudtuk, hogy a vármegyék 29 835,710 forintot, a városok 1.856,600 forintot, összesen pedig 31.692,310 forintot költöttek vicinális vasúttakra. A vármegyék közül Torontálmegye szerepel a leg-többel 5.750,000 forinttal (Hajdumegye csak 370.000 forintot költött). A városoknál azonban Debreczen áll első helyen 361,000 forinttal.

Felolvasó estély. Jövő héten kedden — nov. 14-én — este 6 órákor a Jogász és tisztviselő kör helyiségében „Vallás és emberszeretet a fogházügyi szolgálatban” cz. alatt felolvasást fog tartani Csiky Lajos akadémiai igazgató és fogházi ev. ref. lelkész.

A közvilágításra pályázók kaucziója. Mikor a közvilágításra hirdetett pályázatok lejártak, emittették volt, hogy a pályázók között van a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság is. Eseteltük volt annak idején a pályázók föltételeit és statisztikai összehasonlítást közöltük volt rólok. A pályázatok sorsa közeledik a végmegoldás felé, mielőtt azonban a végső döntés bekövetkeznék, mindenik pályázónak tekintélyes, a vállalat nagyságához mért kauczióval kell biztosítania ajánlatának komolyságát s a döntés által esetleg reá háramló kötelesség teljesítésére a képességet. — A kauczió 50,000 frt, melyet a városi házi pénztárnál kell letérbe helyezni. A vállalkozó, mely e tekintélyes összeget elsőként deponálta, a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság által a házi pénztárnál lefizettetett.

Hajdu-Böszörményi új templomról. Alföldünk egy díszes ev. ref. templommal újból gazdagodik, mert rövid időn felavatta lesz a hajdu-böszörményi új templom. Érdekel minket debreczenieket ezen templom azon okból is, mert a templom összes munkálataival a debreczeni iparosok alkotása. A templomot Rössler Richard még az elmúlt évben létesítette s hogy rendeltetésének még most sem lett átadva, ennek oka az elszámolásban és egyéb bürokratikus keressendők mit az egyház építésze Kommer József felállított. Ezzel szemben szakértői bírálat lett kérve az egyháztól az egész munkálata, mely legközelebb beadván, a nagy közönség tájékoztatására meg is jelent s az egyház

azt presbiterjei között ki is osztotta. Ezen bírálatból alkalmunk volt meggyőződni, hogy oly kiváló szakértők, mint Püskösti Ferencz miniszteri tanácsos, ker. közti felügyelő; Kis István műegyetemi tanár és Sándor Gyula a m. mérnöki és építész egyet. titkára egyhangú véleménynyel adják a részletes szakértői véleményét, még pedig a templomlétesítője Rössler Richard mérnök és építőmesternek végeztek munkáját teljes elégtelt szolgáltnak s a templomot azonnali használatba vehetőnek kijelentik. Ilyen tekintélyes egyhangú szakvélemény elosztal minden kétkedést s biztosan csak az várható, hogy az egyház és vállalkozója között felmerült ellentétnek rövid idő alatt békés uton fognak elintéztetni.

A beteg főnök nevenapja. A sok névnapifelkőszöntök sorából nem hiányzott a műveltségterjesztő segédhivatalának személyzete sem. P e t ö Imre szeretett főnökük, ki betegsége miatt gátolva van hivatalát látogatni, lakásán küldötséggel tisztelgettek és fejezték ki jó kívánataikat. — Mi is szívből kívánunk sok jót s mielőbbi teljes felgyógyulást a mi nagyérdők ismert nagy barátjának és irójának.

Ötven éves találkozó. Hirt adtunk már arról, hogy a szabadságharc diákjai, kik ezelőtt 50 évvel subskribáltak a kollégiumban, találkót rendeznek Debreczenben. A találkozóra kedden este érkeztek meg a vidékiek Debreczenbe s az „Angol-Király” szálloda éttermében gyűltek össze, hol kedélyesen, boldog visszaemlékezésekben töltötték el az estét. A tulajdonképeni találkozóra szerdán délelőtt 9 órákor gyűltek össze a főiskola házmagyi hivatalban a már galambász, tisztes férfiak, honnan a nagytemplomba mentek, hol rövid istentisztelettel köszönték meg az ég Urának rajtos megkoskodott jóvoltát s kegyelmét. Azután tanáraikkal F o t h Ferencz és F o t h Józsefné tették tisztelő látogatásukat. Déliben pedig ebédre gyűltek össze a Dreher-sórcsarnokban, hol egyik tanuló társuknak Á r o n Mikának a vendégei voltak. Az ebéd a legjobb hangulatban folyt le s az öreg urak visszakepzelve magukat a deák korba, fiatalos bévvel és tüzzel mondtak el számos felkőszöntőt. Éltesse az Isten sokáig, hogy 10 év múlva mindnyájan megérhessék a hatvan éves találkót.

A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesülete folyó évi november hóban, mindenkor d: u: 5—6 óráig helyiségében következő napokon tartja hivatalos óráit u: m: november 13-án napibiztos. Balogh Imre, 20-án Bárdos Géza, 27-én Beczner Frigyes. Ugyanez alkalommal és a nap bármely szakában is a kedvezményes áru ruhászövetek az egyesület tagjai által megtekintethetők és a megrendelések P á p a y János pénztárnok úrnál vagy Hüse egyesületi eljáronál megtehető s színházi utalványok is váltakozók.

Ipartestületi betegségegyező pénztár. Régi óhaja meg legközelebb teljesedésbe a debreczeni iparosoknak. Nevezetesen az ipartestület előjárósága egyik közeli gyűlésében elhatározta, hogy saját kebelében egy betegségegyező pénztárt felállítani. A gyűlés az eszmét nagy lelkesedéssel fogadta s nyomban hozzá is fogtak a kezdeményezéshez, a melyben meg azon a gyűlésen egy bizottságot küldtek ki az alapszabályok elkészítése végett. A kiküldött bizottság az ipartestület békeltető bizottságának tagjaiból áll s első ülésre f. hó 9-én csütörtökön jött össze. A gyűlésen az ipartestület részéről S z e n t p é t e r y Ferencz readorfogalmazó lesz jelen s a gyűlés tárgya a már elkészített alapszabály tervezet megvitatása volt. Elfogadás esetében a tervezetet az előjárósági gyűlés elé terjesztik, onnan a miniszteriumhoz. A nemes tervért mindenesetre dícsért illeti meg az ipartestület előjáróságát s óhajtuk, hogy a nemes pénztár mielőbb megvalósítsa árszáza áldását iparosainkra.

A bucsuzó öreg szolga. Hajdúvármegye öreg, hű cseléde, Sápi kapus kaplár, buszonkét esztendeig vigyázott a tekintes vármegye háztájkára. A régi pandur-világból való alak volt, a kit érdemi elismerésül léptették elő a vármegye háza felügyelőjévé. A tisztes ősz alak 1876 óta állott a vármegye ház kapuja előtt, Persze a hosszu idő alatt a mostani megyei tisztviselőket még fiatal koruktól ismerte és megtörtént, hogy egyik-másik derecska haju tisztviselőt úgy most is urfított. Az öreg hű ember a héten bucsuzott el a vármegyházától, mert nyugdíjba vonult. Hivatásról-hivatalra ment és sirva bucsuzott el a tisztviselőktől, a kik kezet szoritottak vele. Mondogatta: Tessék megbocsájtani, ha valamit vétettem. Nem vétett az öreg soha senkinek. Megyen most haza Földesre, hogy mint mondja élte végéig egyebet se tegyen, mint pipázniék.

Ésküvő. Dr. Széll Kálmán belgyógyász, e hó 8-án esküdték örök hűséget Budaházy Albert helybeli helyettes postafőnök kedves leányának Mar g i t-nak.

Kinevezés. Zuna Gyula dohánygyári aligazgatót, ki ilyen minőségben sokáig volt városunkban s most pécsi lakos, dohánygyári igazgatóvá nevezetett ki. A legfiatalabb igazgatónak szerencsét kívánunk.

Dalestély. A „Debreczeni Dalegyelet” nov. 14-én kedden a „Margit” fürdő dísztermében zártkörű dal- és zeneestélyt rendez. Belépti-díj személynként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt.

Ipari hitelszövetkezet Debreczenben. Sokat fejtegettük már lapunk hasábjain is, a hitelszövetkezetek előnyeit és áldásait, megvilágosítottuk azt minden oldalról s ajánlottuk is az egyes testületek figyelmébe. Most mint értesülünk az eszmét az ipartestület előjárósága karolta föl, a mennyiben elhatározta egy iparihitelszövetkezet létesítését. Az ügyben már megindult a mozgalom s a legközelebbi előjárósági gyűlésen már ki is küldenek egy bizottságot az ügy tanulmányozására és az alapszabály tervezetnek elkészítése végett. Hogy milyen kiszámíthatatlan hatással lesz egy helyes irányban működő hitelszövetkezet iparosainkra nézve, azt már a közel jövő is megfogja mutatni. Mindenesetre követendő példa.

Színesházasság. A Kossuth-utcai Muzsacsarnok legkedvesebb szenzációja, hogy K ö r n y e i Béla szintársulatunk egyik baritonistája

megnősült. Teleségül vette a színészvilág egy bájós tagját G a i l l y a s i Paulát, a ki pár év előtt a debreczeni színház kedvelt szüretje volt, utóbb pedig Berlinben aratott diadalokat. A házasságkötés szerdán a debreczeni anyakönyvvezető hivatalban folyt le, a hol mint tanuk: Csóka Sámuel polgármesteri titkár és Than Gyula szerkesztő szerepeltek. Érdekes ebben a házasságkötésben, hogy a boldog menyasszony a délutáni vonattal érkezett meg. Völegényével a városházára ment. Tíz perc alatt meg volt a dispenczió s nyomban rá a házasságkötés.

Adó kivetés. A jövő évi adókivetés alapjául szolgáló összeírásokat a városi adókivétők már megkezdték s e munka körülbelül egy hónapig fogja őket igénybe venni.

November. Járjuk ez év végét. Ez az utolsó előtti hónap. November. Ezt még csak egy követi és eirebben az év és benne leszünk egy másikban, a mely pedig új századot jelöl. Leperegnek a napok. Gyorsan sietve repül el 11 hónap. És tova fut az az egy is, a mely pedig az utolsó. És a mult gazdagabb lesz ismét egy évvel. Temetünk egyre, egyre. Az emlékezés csak szomorú lehet. A mi fölleben a multból, csak ritkán derűs. Szomorú, mert emlék, mert elmúlt. Aztán elmúlik az utolsó nap. A régi esztendőre fátlyolt borít az új század első hajnala és e napra ébredvén, megdöbben a szívrünk. Feledjük a mi elmúlt és kaczagva, boldogan üdvözöljük a jelent és belopja magát a remény, hogy jobb lesz az élet, jobb lesz a következő időben...

Színházi műsor. Vasárnap, nov. 12-én, bérletiszünetben délután 3 órákor lesz állított helyárrakkal „Dr. Szeleburui.” Este „A Bolond” énekes legenda, először.

Hétfő: „A” bérletben, másodsor „A bolond” Kedden: „B” bérletben harmadsor „A bolond” énekes legenda.

Szerdán: „C” bérletben „Arany ember.” Csütörtökön: „A” bérletben „Traviata.” Pénteken: „B” bérletben „Gyurkovics leányok.”

Szombaton: „C” bérletben „Hunyady László.” Vasárnap: bérletiszünetben, délután 3 órákor lesz állított helyárrakkal: „Aranylakodalom”, este félnyolczkor rendes helyárrakkal: „Liliom Klári”

Hétfő: „A” bérletben „Liliom Klári” másodsor.

Jövöheteti bünyügyi végtárgyalások.

1899-ik év November hó 13-án, hétfőn: Özv. Orosz Sándorné ellen bünpártolás vétsége. Nagy László s társai ellen zsarolás-vétsége. Ágoston István ellen csalás és m. o. hamisítás.

November hó 14-én kedden: Takács Antal s társa ellen lopásbüntetéstért. Pesel Antal ellen lopás büntetéstért.

November hó 15-én, szerdán, Barna Mária ellen gyújtogatás büntette. Sári János ellen közveszélyű cselekményért. Vadász Ferencs s társa ellen súlyos t. sértés véts. Szabó László ellen s. t. sértés büntette.

November hó 16-án, csütörtökön: Székely Sándor s társa ellen sikkasztás büntette. Szabó István s társa ellen lopás büntette. Nagy Imre ellen, g. o. emberölés vétsége, Ágoston István ellen, m. okirat hamisítás büntette.

November hó 17-én pénteken: Tamás Anna ellen, lopás büntette. Babits Sándor ellen, zsarolás vétsége. Erdélyi Károlyné s társa ellen, g. o. emberölés v. Ujváry Imre ellen, lopás vétsége. Vaczi Sándor ellen, orgazdaság büntette. Hajdu István ellen, sikkasztás büntette.

Ugyanazon nap intélehtértesek.

November hó 18-án, szombaton: Balogh Ferencnek — Máté József ellen rágalmasz és becsületsértés iránti sajtóper.

* Szabászat. Varrást, minta rajzolás angol és francia módszer szerint a legrövidebb idő alatt mérsékelt díjért alaposan tanít vidékieket is B-pesti szabászatit tanintézetet végzett szabadon. Minden tanítvány magának varrhat. Czím a kiadóhivatalban. 1—12.

* Ötödik m. kir. osztályorsajáték Az előttünk fekvő sorsolási tervezet szerint az ötödik osztályorsajáték első osztályának húzása november 16 és 17-én lesz és tisztelt olvasóinkat különösen ügyelmeztetjük a T ö r ö k A. és T á r s a budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert czeget azért ajánljuk, mert ez szigoruan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna istenasszony különös kegyelmével árasztotta el e czeget, mert értesülésünk szerint ezen bankház eddig több mint két és fél millió korona nyerelemnyt fizetett ki vevőinek. A nyerelemnyek száma nagy és a sorsjegyek árai az I. osztályhoz a következők: egy egész 6 forint, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr, egy nyolczad 75 kr. — A ki tehát a szerencsének kezet akar nyujtani, forduljon bizalommal Török A. és Társa főelárusítóhoz. Budapest, Vaczi-körut 4.

Kiadottulajdonos: HERMAN HERMAN.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai (os. és k. udvari szállító) ZÜRICHBEN, — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó,

